

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μάθημα 7ον

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

(Πράξ. β', 1-41)

Διὰ τὸν Κατηχητήν. Ὁ δυναμισμός, τὸν ὁποῖον παρέχει ἡ παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὴν ζωὴν τοῦ πιστοῦ, ἀποτελεῖ βαρυσήμαντον καὶ κρίσιμον παράγοντα διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς. Οἱ Κατηχητόπαιδες δέον, ὅπως διὰ τοῦ παρόντος μαθήματος ἀσθανθοῦν βαθέως καὶ ἐντόνως τὴν ἀνάγκην νὰ εὐρίσκωνται πάντοτε εἰς στενὴν ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, διὰ νὰ ἀντλοῦν ἐξ αὐτοῦ φωτισμὸν, σοφίαν καὶ δύναμιν.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ. Ἐξημέρωνε ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς στὰ Ἱεροσόλυμα, μᾶς ἀπὸ τῆς πρὸ μεγάλης Ἰουδαϊκῆς ἑορτῆς. Τὸ πρωῒν φῶς ἔπεφτε μέσα στὰ καταπράσινα περιβόλια τῆς πόλεως, ἔπεφτε ἐπάνω στὸν Ναὸ τοῦ Σολομῶντος κι' ἔκανε τὰ μάρμαρά του ν' ἀστράφτου.

Εἶχαν περάσει πενήντα ἡμέρες ἀπὸ τότε, ποὺ ἀνέστη ὁ Χριστός, καὶ εἶχαν συμπληρωθῇ δέκα ἡμέρες ἀπὸ τότε, ποὺ ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Οἱ μαθηταὶ Του ἐξακολουθοῦσαν νὰ μένουν στὰ Ἱεροσόλυμα, ὅλοι μαζί, περιμένοντας νὰ πραγματοποιήσῃ ὁ Κύριος τὴν ὑπόσχεσί Του καὶ νὰ τοὺς στείλῃ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τὸν Παράκλητο, δηλαδὴ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἐπερνοῦσαν ἔτσι τῆς ἡμέρας τῶν προσευχόμενοι, μὲ μελέτες τῶν ἱερῶν κειμένων καὶ ἐνθυμούμενοι πάντοτε ἐπεισόδια ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Κυρίου των, τὰ θεῖα Του λόγια, τὰ μεγάλα καὶ πρωτοφανῆ θαύματά Του.

Ἐκεῖνο τὸ πρωῒν, ποὺ ἐξημέρωνε Πεντηκοστή, ἐνῶ οἱ στενοὶ δρόμοι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ Ἰουδαίους, ποὺ εἶχαν ἔλθῃ ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γῆς, γιὰ νὰ ἐορτάσουν ἐκεῖ, ὅπως ἦτο

συνθήθεια ἱερά, οἱ Ἀπόστολοι ἔμεναν κλεισμένοι στὸ ὑπερῶο, σ' ἐκεῖνο τὸ ὑψηλὸ σπίτι, ποὺ τοὺς εἶχεν ἐπισκεφθῇ ὁ Ἀναστημένος Κύριος, ἐκεῖ ἴσως ποὺ εἶχε γίνεῖ καὶ ἡ συγκινητικὴ τελετὴ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου. Κλειστὲς ἦσαν οἱ πόρτες, κλειστὰ τὰ παράθυρα, ἀλλὰ οἱ καρδιὲς ὅλων ἦσαν γεμάτες ἐλπίδα, ὁλάνοικτες πρὸς τὸν οὐρανόν. Τὰ χεῖλη τους ἐπιθύριζαν προσευχῆς. Ἀλλὰ καὶ πόση νοσταλγία, πόση θλίψι ἐνοιωθάν, ποὺ ὁ ἀγαπημένος των Διδάσκαλος δὲν ἦτο πλέον μεταξὺ τους.

Ξαφνικά, μιὰ ἀπόκοσμη, συγκλονιστικὴ βοή ἀκούεται νὰ κατεβαίνει σὰν ἀργὸ ἀστραπόβροντο ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Τὴν ἀκούει ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος, ποὺ τριγυρίζει στοὺς δρόμους κι' ἀνατριχιάζει. Φοβεῖται μήπως συμβῇ κανένα κακόν. Τὴν ἀκούουν κι' οἱ Μαθηταὶ τοῦ Κυρίου κι' ἡ ψυχὴ τους γεμίζει ἀπὸ γλυκειὰν ἀδμονία. Ὅσο χαμηλάνει πρὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ αὐτὴ ἡ παράξενη βοή, τόσο καὶ συγκεντρώνεται ἐπάνω στὸ ὑπερῶο τῶν Ἀποστόλων, ταρσσοῖτας ἀπ' τὰ θεμέλια τὸ ὑψηλὸ ἐκεῖνο σπίτι. Ὅλο τὸ πλῆθος κατευθύνεται πρὸς ἐκεῖνο τὸ σπίτι, γεμάτο περιέργεια. Καὶ οἱ Ἀπόστολοι; Ὅρθοι καὶ ἀνήσυχοι κι' ἐκεῖνοι βλέπουν νὰ παρουσιάζεται στὴν ὀροφὴ τοῦ σπιτιοῦ μιὰ φωτιά ποὺ σιγά-σιγά χαμηλώνει, χωρίζεται σὲ τρεμουλιαστὲς γλῶσσες, ποὺ κάθε μιὰ πλησιάζει καὶ κάθεται ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι καθενὸς Ἀποστόλου.

Τί συνέβη τότε μέσα στὴν ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν εἶναι ἀδύνατο νὰ σᾶς τὸ περιγράψω μὲ ἀκρίβεια, παιδιά. Οἱ δειλοὶ καὶ φοβισμένοι ἔγιναν δυνατοὶ καὶ θαρραλεοί. Οἱ ἀγράμματοι ἔγιναν σοφοί. Οἱ ἀπλοὶ καὶ ἀγνωστοὶ ἔγιναν ἐκεῖνοι, ποὺ στοὺς κόπους καὶ στὸν ἡρώισμό τους ὀφείλομε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τὴν πίστι μας εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Του. Ἐκεῖνα τὰ μισοσβυσμένα στὸ μισόφωτο δωμάτιο μάτια τους ἔλαμψαν, ἐκεῖνα τὰ ἀδύνατα κυρτὰ κορμιά τους ἐγέμισαν, ἐξεχειλίσαν ἀπὸ δύναμι, ἐκεῖνοι ὁ ἀσταθεῖς ψυχὲς τους ἐγέμισαν βεβαιότητα καὶ σταθερότητα. Εἶχαν πιά μέσα τους τὸν Παράκλητο, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἦσαν ἐτοιμοὶ νὰ μαρτυρήσουν τὸν Χριστὸν, τὸν Κύριο καὶ Διδάσκαλό των.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ δρόμος ἐξω ἀπὸ τὸ σπίτι εἶχε γεμίσει ἀσφυκτικὰ ἀπὸ περίεργα πλῆθη, Ἰουδαίους ἀπὸ τὴν Παλαιστίνη, ἀπὸ τὴν Περσία, ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ τὴν Κρήτη, ἀπὸ τὴν Ρώμην καὶ

τὴν Φρυγία. Ἐκαναν ἐντύπωσι μετὶ τῶν πολύχρωμες φορεσιές τους. Καὶ καθὼς ὁ καθένας ὠμιλοῦσε τὴν ἰδικήν του γλῶσσαν κι' οἱ ἄλλοι δὲν καταλάβαιναν, ὁ θόρυβος ἦτο μεγάλος.

Καὶ ἐξαφνικὰ τὰ κλειστὰ παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ ἀνοίγουν θριαμβευτικά. Οἱ πόρτες ἀνοίγουν διάπλατα καὶ στὸ πλατὺ μπαλκόνι τοῦ ὑπερώου βγαίνουν ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι μὲ πρόσωπα ποὺ ἀστράφτουν σὰν τὸν ἥλιο κι' ἀρχίζουν νὰ ὠμιλοῦν. Τί παράξενο ὅμως, τί ἐκπληκτικὸ. Δὲν ὠμιλοῦν μόνον τὴν παλαιὰ γλῶσσαν, ποὺ ὠμιλοῦσαν ὡς τώρα. Ὁμιλοῦν ὅλες τὶς γλῶσσες καὶ διαλέκτους τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται συνηθρισμένοι κάτω στὸ δρόμο καὶ τοὺς ἀκούουν. Τὰ πλήθη μένουν ἐκστατικά. Μερικοί, ποὺ εἶχαν ἰδῆ καὶ ἄλλη φορά τοὺς Μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, ἐρωτοῦσαν τοὺς ἄλλους:

— Καλὰ δὲν εἶναι αὐτοὶ οἱ ἀπλοὶ ψαράδες τῆς Γαλιλαίας, οἱ πτωχοὶ καὶ ἀγράμματοι, ποὺ ξέραμε;

— Αὐτοὶ εἶναι, ἀπεκρίνοντο οἱ ἄλλοι ἐκπληκτικοί.

— Μὰ πῶς ὠμιλοῦν σήμερα ὅλες τὶς γλῶσσες; Ποῦ τὶς ἔμαθαν;

Κανεὶς δὲν ἐγνώριζε ν' ἀποκριθῇ, νὰ δώσῃ ἐξήγησι. Μόνο κάποιοι, ποὺ ἤθελαν νὰ παραστήσουν τοὺς ἐξυπνοὺς, πετάχθησαν καὶ ἐφώναζαν μὲ κακεντρέχεια:

— Μὴ τοὺς ἀκούτε! Αὐτοὶ εἶναι μεθυσμένοι!

Τοὺς διέφευγε ὅμως, παιδιὰ, πῶς ὅταν κανεὶς μεθᾶ, δὲν ἔμπορεῖ τὴν ἰδικήν του γλῶσσαν νὰ ὠμιλήσῃ, πολὺ περισσότερο δὲν ἔμπορεῖ νὰ ὠμιλῇ μὲ τὴν εὐχέρειαν ἄλλες γλῶσσες. Καὶ πολὺ σωστά ὁ Πέτρος ἐστάθη ἐμπρὸς ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους κι' εἶπε πῶς τέτοια ὥρα δὲν μεθᾶ κανεὶς ἀνθρώπος. Πράγματι ἡ ὥρα ἦτο ἐνῆκα μόλις τὸ πρωῒ.

Ὁ Πέτρος ἔνευσε μὲ τὸ χέρι κι' ἀπλώθηκε σιωπῇ σ' ὅλο ἐκεῖνο τὸ πλῆθος.

— Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, εἶπε μὲ σταθερὴ καὶ δυνατὴ φωνή, καὶ σεῖς ποὺ εὐρίσκεσθε αὐτέες τὶς ἡμέρες στὰ Ἱεροσόλυμα, αὐτὰ ποὺ εἶδατε κι' ἤκούσατε σήμερα εἶναι ἔργα καὶ ἀποτελέσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπως ἐμνημόνευσαν κι' οἱ Προφῆται. Τὸ Ἅγιον αὐτὸ Πνεῦμα μᾶς ἔστειλε Ἐκεῖνος, ποὺ σᾶς ἐνηργέτησε, ἀλλὰ σεῖς τὸν ἐσταυρώσατε: ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἐκεῖνος ὅμως ἐνίκησε τὸν θάνατο

καὶ ἀνέστη καὶ εὐρίσκεται τώρα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, γιατί εἶναι ὁ Μονογεγὴς Υἱὸς τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ἀπ' ἐκεῖ μᾶς ἔστειλε σήμερα τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ποὺ μᾶς ἔκαμε καινούργιους ἀνθρώπους.

Πολλὴν ἀκόμη ὥραν ὠμιλήσεν ὁ Πέτρος γιὰ τὸν Κύριό μας. Οἱ ἀκροαταὶ τοῦ ἑκράτουσαν ἀκόμη καὶ τὴν ἀνάσα τους. Ἦσαν τόσον ὥραϊα, τόσον ὑψηλὰ καὶ σοφὰ αὐτὰ, ποὺ ἤκουσαν, ὥστε ἦσαν κρεμασμένοι ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Πέτρου. Σιγὰ-σιγὰ, χωρὶς καλὰ-καλὰ νὰ τὸ καταλάβουν, ἤρχισαν οἱ σκληρὲς καὶ ἀνήμερες καρδιές τους νὰ μαλακώνουν, τὰ μάτια τους νὰ σακρύζουν ἀπὸ μετάνοια, τὰ στήθη των νὰ σκιρτοῦν ἀπὸ πνοὴ νέας ζωῆς. Γι' αὐτὸ, ὅταν ὁ Πέτρος ἐτελείωσεν, ὅλοι μαζί, χιλιάδες στόματα, ἐφώναζαν μὲ πόνο:

— Τί νὰ κάμωμεν, λοιπόν, τώρα ἀδελφοί; Κι' ὁ Πέτρος ἀπεκρίθη:

— Νὰ μετανοήσῃτε εἰλικρινὰ καὶ νὰ βαπτισθῇ ὁ καθένας σας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ συγχωρηθοῦν οἱ ἁμαρτίες καὶ γιὰ νὰ λάβετε καὶ σεῖς τὴν δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ τοὺς ἐφώναζε:

— Σωθῆτε ἀπὸ αὐτὴ τὴν διεστραμμένη γενεὰ!

Τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου βρῆκαν ἑτοιμὸ ἔδαφος στὶς καρδιὰς τῶν ἀκροατῶν του. Τρεῖς χιλιάδες ἀνθρώποι ἐπίστευσαν ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα, μετενόησαν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ἦσαν ἐκεῖνοι, ποὺ μαζί μὲ τοὺς Μαθητὰς τοῦ Κυρίου καὶ τοὺς ἄλλους πιστοὺς Του, ἀπέτελεσαν τὴν πρώτην Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν.

ΕΜΒΑΘΥΝΣΙΣ. Σὰς ἐγένεσε, καθὼς παρατηρῶ, ἀπὸ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασι τὸ σημερινὸ μας μάθημα, παιδιὰ. Καὶ δὲν ἔχετε ἄδικο. Θέλω ὅμως τώρα ν' ἀκούσω ἀπὸ τὸ στόμα σας τί δῶρα ἔδωκεν ὁ Κύριός μὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τοὺς Μαθητὰς του (...) Φωτισμὸς, πρῶτα-πρῶτα. Πολὺ σωστά, παιδιὰ. Θυμᾶσθε πόσες φορές δὲν καταλάβαιναν αὐτὰ, ποὺ τοὺς ἔλεγεν ὁ Κύριος; Τώρα ὅμως ὅλα ἦσαν μέσα τους φωτεινὰ, γεμᾶτα ἀπὸ τὸ θεῖο φῶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Φωτισμὸς λοιπὸν τοὺς ἔδωκε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Τί ἄλλο ἀκόμη ἔδωκε σ' αὐτοὺς τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀγραμμάτους; (...) Σοφία, παιδιὰ. Κι' ὄχι σοφία σὰν αὐτή, ποὺ ἐννοοῦμε ἐμεῖς σήμερα. Σοφία θεϊκή, νὰ ἐρμηνεύουν καὶ νὰ κατέχουν τὰ μεγαλύτερα μυστήρια τοῦ κόσμου. Θυμᾶσθε πῶς ἦσαν οἱ Ἀπόστολοι πρὶν ἀπὸ

τὴν ἐπιφοίτησι—ἔτσι λέγεται ὁ ἐρχομὸς—τοῦ Ἁγ. Πνεύματος; (...) Δειλοί, ἀδύναμοι ἄνθρωποι. Τί τοὺς ἔδωκε ὁ Κύριος μὲ τὸ Πανάγιον Πνεῦμα; (...) Δύναμι, βέβαια. Ἐλᾶτε τῶρα ν' ἀπαριθμήσωμε ἀκόμη μιὰ φορὰ τὶς δωρεές, ποὺ ἔφερε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στοὺς Ἀποστόλους τὸ Ἁγ. Πνεῦμα: τοὺς ἔδωκε φωτισμὸ, σοφία καὶ δύναμι. Καὶ μόνο σ' ἐκείνους ἔδωκε, παιδιά, ἢ καὶ σὲ κάθε εἰλικρινῆ, ἀληθινὸ χριστιανό; (...) Πολὺ σωστά, σ' ὅλους. Τί δίδει λοιπὸν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα;

ΔΙΔΑΓΜΑ. Τὸ Ἁγ. Πνεῦμα δίδει φωτισμὸ, σοφία καὶ δύναμι.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης στὸ Εὐαγγέλιό του σημειώνει αὐτὰ κατὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ μας:

ΡΗΤΟΝ. «Ὁ Παράκλητος ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν» (Ἰωάν. ις', 13). Ὁ Παράκλητος, παιδιά, εἶναι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἐκεῖνο ποὺ παρακαλεῖ, ποὺ μᾶς παρηγορεῖ δηλαδὴ γιατί δὲν ἔχομε κοντὰ μας τὸν Χριστό. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα λοιπὸν—εἶπεν ὁ Κύριος—θὰ σᾶς ὁδηγήσῃ νὰ βρῆτε καὶ νὰ γνωρίσετε ὅλη τὴν ἀλήθειαν.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα κάνει τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ νὰ λαμποκοπᾷ καὶ φωτίζει ὅλους στὴν ζωὴ μας. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, δυστυχῶς, δὲν γνωρίζουν τὴν σημασία καὶ τὶς δωρεές, ποὺ χορηγεῖ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Βαδίζουν μέσα σὲ πολὺ σκοτάδι κι' ἂν τοὺς ὁμιλήσῃ κανεὶς γιὰ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καθόλου ἀπίθαινον ν' ἀποκριθοῦν: «δὲν ἔχω ἐγὼ ἀνάγκη τῆς βοηθείας Του». Τί λέτε ὅμως σεῖς, παιδιά; Ἐχομε ἀνάγκη νὰ μᾶς βοηθῇ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα; (...) Καὶ βέβαια. Γιὰ νὰ ἀκούσω ὅμως, τί ἡμπορεῖ νὰ προσφέρῃ σὲ σᾶς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα; Σὲ ποιὲς περιστάσεις καὶ κατὰ ποῖο τρόπο θὰ σᾶς βοηθήσῃ; (...) Στὸ σχολεῖο πρῶτα-πρῶτα, πῶς ἡμπορεῖ νὰ σᾶς βοηθήσῃ; (...) Πολὺ σωστά. Θὰ σᾶς φωτίσῃ νὰ καταλάβετε καὶ νὰ συγκρατήσετε στὴν μνήμη σας τὰ μαθήματα. Θὰ φωτίσῃ τὸν νοῦ σας καὶ θὰ τὸν ἐνδυναμώσῃ. Στὴν καθημερινή σας ζωὴ πῶς ἡμπορεῖ νὰ σᾶς βοηθήσῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα;

(...) Θὰ σᾶς φωτίσῃ νὰ ξεχωρίζετε τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακὸ. Θὰ σᾶς ἐνδυναμώσῃ, γιὰ νὰ ἀκολουθεῖτε πάντοτε τὸ καλὸ, νὰ ἐφαρμόζετε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Θὰ γεμίξῃ τὴν ψυχὴ σας μὲ θάρρος καὶ τόλμη, γιὰ νὰ ὁμολογεῖτε πῶς εἴσθε χριστιανοῦλα. Θὰ σᾶς κἀνὴ ἡρώας τῆς ἀρετῆς καὶ γενναίους μαχητὰς ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας. Θὰ σᾶς χαρίσῃ τέτοια ὅπλα πνευματικὰ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, παιδιά, ὥστε καὶ σ' ἄλλους νὰ κάνετε καλὸ μὲ τὸ παράδειγμα σας, μὲ τὰ λόγια σας, μὲ τὴν ὅλη σεμνὴ καὶ χριστιανικὴ σας ζωὴ. Θὰ σᾶς χαρίσῃ σοφία. Ὅχι μόνον σοφία σὰν αὐτή, ποὺ ἐννοεῖ ὁ κόσμος. Πρῶτα-πρῶτα, θὰ σᾶς φωτίσῃ νὰ καταλαβαίνετε αὐτά, ποὺ ἀκούτε στὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο καὶ νὰ τὰ ἐφαρμόζετε. Ἀλλὰ μεγαλύτερη θὰ εἶναι ἡ σοφία, ὅταν θὰ ἀντιμετωπίζετε τὴν πονηρίαν τοῦ διαβόλου, ποὺ θὰ θέλῃ νὰ σᾶς ξεγελᾷ, γιὰ νὰ σᾶς κἀνὴ ν' ἁμαρτήσετε. Ὁ διάβολος, παιδιά, καὶ τοὺς πρὸ σοφοὺς ἀνθρώπους τοῦ κόσμου αὐτοῦ κατορθώνει καὶ τοὺς ξεγελᾷ. Ποτὲ ὅμως δὲν ἡμπορεῖ νὰ ξεγελᾷ ἐκείνους, ποὺ ἐγέμισαν τὴν ψυχὴ τους ἀπὸ τὴν σοφίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀληθινοὶ σοφοί. Καὶ τέτοιοι θὰ γίνετε καὶ σεῖς, καλὰ μου παιδιά, ὅσο θὰ ἔχετε τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα θὰ κατοικῇ μέσα σας. Χρειάζεται ὅμως μεγάλη προσοχή, γιατί τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εὐκολὰ φεύγει ἀπὸ μέσα μας.

Ἀπὸ ὅλα τὰ πουλιὰ τὸ περιστέρι αἰσθάνεται περισσότερο τὸν κρότο τοῦ πυροβολισμοῦ κι' ἐξαφανίζεται ἀμέσως μόλις τὸν ἀκούσῃ. Ἀλλὰ καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ποὺ στὶς ὥραϊες βυζαντινὲς εἰκόνες εἰκονίζεται σὰν περιστέρι λευκὸ, πετᾷ καὶ φεύγει, ἐγκαταλείποντας τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ποὺ μέσα στὴν ψυχὴ τους ἀκούονται οἱ κρότοι τῆς κακίας, τοῦ φθόνου, τῆς συκοφαντίας, τῆς ψευδολογίας, τῆς βλασφημίας. Ἄν λαχταροῦμε λοιπὸν νὰ τὸ ἔχωμε πάντα μέσα μας, γιὰ νὰ μᾶς φωτίξῃ καὶ νὰ μᾶς βοηθῇ στὴν ζωὴ μας, προσοχὴ νὰ μὴ κάνωμε ἁμαρτίες. Κι' ἂν κάνωμε; (...) Μετάνοια καὶ ἐξομολόγησι γρήγορα. Ἐτσι θὰ ἔλθῃ πάλιν μέσα μας τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μας, παιδιά, εἶναι γεμάτη ἀπὸ ἀνθρώπους ταπεινούς καὶ χωρὶς διπλώματα καὶ σοφία τοῦ κόσμου αὐτοῦ, ἀληθινὰ ὅμως σοφοὺς ποὺ ἀπεστόμενον τοὺς ἐξυπνοὺς καὶ ἀπί-

στους. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τοὺς ἐφώτιζε νὰ δίδουν τὶς ἀπαντήσεις, ποὺ ἔπρεπε. Ἐκεῖνο ἐγέμιζε τὰ χέρια τους μὲ δύναμι θαυματουργική, ὥστε νὰ ἐκπλήττωνται ὅλοι καὶ νὰ δοξολογοῦν τὸ ὄνομα τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ταπεινοὶ καὶ πτωχοὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ εἶχαν στὰ χέρια τους τὰ μεγαλύτερα πλούτη, τὶς δωρεές τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Σεῖς λοιπόν, ποὺ εἰσθε ἀγαπημένα παιδιὰ τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ποὺ ὡς χριστιανοὶ ἔχετε προγόνους τέτοιους ἁγίους ἀνθρώπους, γεμάτους ἀπὸ τὴν σοφία καὶ τὴν δύναμι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, φροντίστε νὰ τοὺς μίμηθῃτε. Αὐτὸ περιμένομε ὅλοι ἀπὸ σᾶς.